

10 ΟΚΤ. 2012

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 5.10.2012

Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α./ΓΡ.ΑΝ.ΥΠ./Κ.Ε./39

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Σπυρίδωνα – Άδωνι Γεωργιάδη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 1499/11.9.2012 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 1499/11.9.2012 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Σπυρίδωνα – Άδωνι Γεωργιάδη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Τέμενος Ρετζέπ Πασά βρίσκεται στην Παλιά Πόλη της Ρόδου, στην Πλατεία Δωριέως. Είναι από τα πρώτα τεμένη που χτίστηκαν στην Ρόδο μετά την κατάληψη της από τους Οθωμανούς, το 1522, και ένα από τα σημαντικότερα μνημεία οθωμανικής αρχιτεκτονικής του νησιού. Η χρονολογία ανέγερσης και ο κτήτορας του τεμένους είναι γνωστά από επιγραφή που βρίσκεται επάνω από το μνημειακό θύρωμα της ειδόσου: «Αυτό το τέμενος κατασκευάστηκε από τον Ρετζέπ Πασά, ο Θεός να τον υποδεχτεί. Αυτός ο χώρος ας εμπνέει την ευτυχία της ψυχής. 1587-88 (έτος Εγίρας 966)»

Το τέμενος αποτελείται από σάλα προσευχής, προστώο και μιναρέ. Νοτιοανατολικά του τεμένους υπάρχει μαυσωλείο αφιερωμένο στον Ρετζέπ Πασά, ενώ βορειοανατολικά, στη σκιά του παρακείμενου πλατάνου, δεσπόζουν οι κρήνες καθαρμών.

Δεν υπάρχει κανένα ιστορικό ή αρχαιολογικό στοιχείο που να αποτελεί ένδειξη ύπαρξης χριστιανικού ναού κάτω από το τέμενος του Ρετζέπ Πασά. Ανασκαφική διερεύνηση δεν έχει γίνει κάτω από το μεγάλο οθωμανικό κτίριο ή στον άμεσο περιβάλλοντα χώρο, και δεν είναι ορατές παλαιότερες φάσεις στη λιθοδομή του. Ο πλησιέστερος στο τέμενος μεσαιωνικός ναός είναι αφιερωμένος στον άγιο Φανούριο και βρίσκεται στην απέναντι πλευρά της πλατείας Δωριέως. Δεν υπάρχει δε καμία αναφορά στις αρχειακές και ιστορικές πηγές της ιπποτοκρατίας σε ναό του Αγίου Νικολάου στη μεσαιωνική πόλη, αν και γνωρίζουμε τα ονόματα 35 περίπου εκκλησιαστικών μνημείων που ήσαν διάσπαρτα στο εσωτερικό της. Ναός του Αγίου Νικολάου υπήρχε στη θέση του ομώνυμου φρουρίου, στην είσοδο του λιμένος του Μαντρακιού, και κατεδαφίστηκε προκειμένου να κατασκευαστεί στη θέση του το οχυρό. Τοιχογραφία που απεικονίζει το γενέσιο του αγίου Νικολάου αποκαλύφθηκε σε παρεκκλήσιο μεσαιωνικής μονής που είναι σήμερα γνωστή ως Άγιος

JJ

Βερναρδίνος ή Άγιος Νικόλαος επί της οδού Ομήρου, σε απόσταση διακοσίων περίπου μέτρων από το τέμενος του Ρετζέπ Πασά.

Ο «Βασιλικός ρυθμός» στον οποίο αναφέρεται η Ερώτηση μάλλον θα πρέπει να εννοηθεί ως παλαιοχριστιανική βασιλική, αλλά ενώ έχουν ήδη εντοπισθεί πέντε παλαιοχριστιανικές βασιλικές στο εσωτερικό της μεσαιωνικής πόλης, καμία από αυτές δεν γειτνιάζει με το τέμενος. Ένας από τους κίονες του προστώου του τεμένους φέρει ανάγλυφο σταυρό, και είναι σπόλιο που πιθανότατα μεταφέρθηκε από αλλού: στα περισσότερα σημαντικά κτίρια της τειχισμένης πόλης, μεσαιωνικά και οθωμανικά, απαντάται πληθώρα οικοδομικού υλικού σε δεύτερη χρήση, που προέρχεται από τη συστηματική λιθολόγηση ερειπωμένων κτισμάτων προγενέστερων περιόδων στην ευρύτερη περιοχή- άλλωστε η αρχαία πόλη ήταν πολύ πιο εκτεταμένη από τη μεσαιωνική και εκείνη της οθωμανικής περιόδου. Έτσι η παρουσία σπολίων όπως το συγκεκριμένο δεν μπορεί να θεωρηθεί ως τεκμήριο ύπαρξης παλαιοχριστιανικού μνημείου στα θεμέλια του τεμένους, πολλώ δε μάλλον αρχαίου ναού.

Σημειώνεται τέλος ότι ανασκαφική έρευνα για τον εντοπισμό τυχόν παλαιότερων λειψάνων κάτω από το τέμενος θα έθετε σε κίνδυνο το ιστάμενο μνημείο και, επομένως, από επιστημονική άποψη, θα ήταν τελείως αντιδεοντολογικό να αναληφθεί.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΖΑΒΑΡΑΣ

Εσωτερική Διανομή:

1. Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
2. ΔΙΠΚΑ
3. ΚΕ΄ ΕΠΚΑ
4. ΔΕΜΑ
5. ΔΑ.ΒΜΜ
6. 4^η ΕΒΑ
7. ΤΔΠΕΑΕ

Αθήνα, 10/10/12
Από το πρωτότυπο.....
Αθήνα.....